

بررسی نظام حقوقی ایالات متحده آمریکا در قبال مجازات اعدام

حسین جعفری

دانش آموخته دکتری فقه و مبانی دکتری دانشگاه آزاد مشهد و مدرس دانشگاه
h.jafari0@yahoo.com

نفسه حاتم پوری

دانش آموخته دکتری فقه و مبانی دکتری دانشگاه آزاد مشهد و مدرس دانشگاه
n.hatam65@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹.۴.۱۲ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹.۱۲.۲۵

چکیده

یکی از مجازات‌هایی که نام آن در قوانین کشور ایالات متحده آمریکا به چشم می‌خورد، مجازات اعدام است. در این مقاله با مطالعه‌ی توصیفی و تحلیلی به بررسی نظام حقوقی آمریکا در قبال کیفر اعدام پرداخته شده است. مطالعات و بررسی‌ها به طور کلی نشان می‌دهند که جرائم مستوجب اعدام در قوانین ایالتی، فدرال و ارتش مستقل می‌باشند و نیز این جرائم علاوه بر کثرت آن‌ها در قوانین، به سه دسته‌ی جرائم مرتبط با قتل، جرائم غیر مرتبط با قتل، معاونت، شرکت و مشورت در قتل؛ تقسیم می‌شوند.

بر طبق آمار اعدام در ایالات متحده آمریکا، به نظر می‌رسد که رویکرد قانون‌گذار در قبال مجازات اعدام با افزودن به موارد مستوجب اعدام، رو به افزایش است. اما تعداد حکم‌های اعدام از سال ۱۹۹۹ تا سال جاری (۲۰۱۸) به طور سالانه کاهش چشم‌گیری داشته است.

بنابراین ایالات متحده آمریکا به عنوان یک کشور توسعه یافته صنعتی همچنان به بقای این کیفر در سیستم قضائی خود تمرکز دارد، اما در اعمال و اجرای آن جنبه احتیاط را پیش گرفته است.

واژگان کلیدی: اعدام، آمریکا، ایالات، ارتش، فدرال، کیفر.

مجازات اعدام به دلیل سالب حیات بودن در همه ادوار تاریخ مورد بحث و مناقشه بوده و می باشد و جنبش های فراوانی را در جهت لغو، کاهش و افزایش به دنبال داشته است. آمریکا از جمله کشورهایی است که در سیر تاریخی خود بارها به اجرای منع اعدام بسیار نزدیک شده است، اما در آخرین قدم ناکام مانده است و همچنان به ابقاء این مجازات در سیستم قضائی خود تمرکز دارد.

در قوانین ایالات متحده آمریکا جرائم متعددی مشاهده می شود، مانند قتل عمد، خیانت به کشور، جاسوسی، تروریسم و... که برای آنها کیفر اعدام تعیین شده است. ضمن این که باید گفت آمریکا تنها کشور دموکرات صنعتی نیست که هم چنان مجازات اعدام را اجرا می کند (در ژاپن نیز اعدام اجرا می شود) و در عین حال بزرگ ترین کشوری نیست که از ابقای آن حمایت می کند (هند و چین هر دو حامی این مجازات هستند). لیکن نگارنده در این مقاله، در پی بررسی مجازات اعدام در کشور آمریکا به عنوان یک کشور توسعه یافته صنعتی با سیستم حقوقی پیچیده است که همچنان کیفر اعدام را در سیستم قضائی خود نگه داشته است. مسائلی مانند اینکه قانون گذار آمریکا برای چه جرمی و در چه قوانینی و به چه علت مجازات اعدام را لحاظ کرده است و رویکرد این کشور نسبت به این مجازات چه می باشد؟ به همین جهت برای رسیدن به این حقایق باید به بررسی این مطالب می پردازیم:

اول: مجازات اعدام در این کشور در ادوار تاریخ به چه صورت بوده است؟

دوم: در چه شرایطی و برای چه جرمی حکم اعدام وجود دارد؟

سوم: آیا در ایالات مختلف، این جرائم و شرایط متفاوتند؟

چهارم: آیا علاوه بر قوانین ایالات، در قوانین دیگر نیز مجازات اعدام وجود دارد؟

پنجم: آمار محکومیت به اعدام و اجرای آن، در این کشور به چه صورت است؟

ششم: رویکرد قانون گذار و مجریان این کیفر، در قبال این مجازات به چه صورت است؟ آیا رو به افزایش است یا کاهش، و یا این که متغیر است؟

هفتم: به چه مبانی برای مجازات اعدام استناد می کنند؟ این سوالات در قالب مطالب زیر پاسخ داده می شوند لیکن قبل از پاسخ به سوالات مذکور به طور مختصر به بیان نظام حقوقی آمریکا می پردازیم:

۱- بیان مفهیم و اصطلاحات حقوقی

۱-۱- نظام حقوقی آمریکا

ایالات متحده آمریکا، از سال ۱۷۸۱ تا ۱۷۸۷ براساس نظام کنفدرال اداره می شدند. اما در کنفرانس فیلادلفیا در سال ۱۷۸۷ به دلیل ضعف این نظام شکل فدرال (دولت-کشور) برای اولین بار توسط آمریکاییان ایجاد شد. فدرال یک مفهوم سیاسی است جهت توصیف یک سیستم حکومتی که در آن گروهی از واحدها (ایالات، استانها، کشورها و...) به یکدیگر متعهد شده اند و به نمایندگی از یک حکومت مرکزی وجود دارد. به عبارتی حق مالکیت بر طبق قانون اساسی کشورهایی که نظام فدرال دارند بین حکومت مرکزی و واحدهای سیاسی تشکیل دهنده آن تقسیم شده است.

قانون اساسی آمریکا از قدیمی ترین قانون های موجود در جهان است و در طول بیش از ۲۲۰ سال هنوز به قوت خود باقی است. (الکسی دوتوکویل، ۱۳۷۴، ص ۵۵) در حقیقت هیچ گاه قانون اساسی ایالات متحده تغییر نکرده و صرفاً اصلاحیه هایی به آن افزوده شده است. به همین جهت، قانون اساسی این کشور از ثبات و انسجام فراوانی برخوردار است و به عنوان یک میراث ملی در میان مردم آمریکا شناخته می شود. اصول این قانون از ۷ فصل تشکیل شده که هر یک از فصول چندین بخش را در بر می گیرد. براساس این قانون حکومت تابع و پیرو اراده ی عمومی بوده و مردم حق تصمیم گیری در تشکیلات حکومتی دارند. و در واقع حکومتی مردم سالار است. چراکه با وجود دولت فدرال قدرت در سطوح مختلف؛ محلی، منطقه ای و ملی تقسیم می گردد و قدرت دست یک نهاد نمی باشد.

همچنین بر طبق قانون اساسی ایالات متحده قوه قضائیه وظیفه ی حل و فصل دعاوی و رسیدگی به شکایات و تظلمات را دارد. (جعفری ندوشن، ۱۳۸۳: ۲۳۶-۲۳۷) بر طبق قانون اساسی سیستم قضائی جهت رسیدگی به اختلافات، به دو دسته ایالتی و فدرال تقسیم می شود:

۱-۲- دادگاه های ایالتی

در ایالات متحده آمریکا هریک از ایالات آزاد و مختار است که سیستم قضائی خود را تنظیم نماید. این دادگاه ها که حدود نود و پنج درصد کل دعاوی توسط آن ها رسیدگی می شود، به حقوق روزمره ی ایالات مانند قراردادهای، حقوق خانوادگی، مجازات های اقتصادی و... رسیدگی نموده و صدور حکم می نماید. (حمیدیان، ۱۳۸۹: ۱۱۱-۱۱۳) این دادگاه ها از صلاحیت نظارتی برخوردار بوده اند و می توانند از اجرای قوانین ایالتی و حتی مقررات دولت فدرال که مغایر با قانون اساسی باشد، جلوگیری نمایند. قضات این دادگاه ها اصولاً توسط مردم و در برخی از ایالات توسط فرمانداران برای مدت بین ۴ تا آخر عمر تعیین می شوند. (جعفری ندوشن، ۱۳۸۵، ۲۲۵-۲۲۶)

۱-۳- دادگاه فدرال

نظام قضائی آمریکا جهت از بین بردن اختلافات ایالات و اختلافات ناشی از تفسیر قانون اساسی؛ دادگاه های فدرال تشکیل شده است که به سه دسته: دادگاه های ناحیه ای فدرال، دادگاه های استیناف فدرال و دیوان عالی کشور تقسیم می گردد. البته در متن قانون اساسی ایالات متحده، فقط نام دیوان عالی کشور ذکر شده و تشکیل دادگاه های ناحیه ای و استیناف با اجازه ی ضمنی قانون اساسی، بر عهده کنگره می باشد. (حمیدیان، ۱۳۸۹: ۱۱۲-۱۱۳؛ آندره تنگ، ۱۳۶۹: ۷۱)

۱-۳-۱- دادگاه ناحیه ای

پائین ترین درجه از مراتب دادگاه فدرال، دادگاه ناحیه ای است و هر ایالت حداقل دارای یک دادگاه ناحیه ای بوده و ممکن است براساس وسعت جمعیت و حجم دعاوی، تعداد این دادگاه ها بیشتر شود. (کارلتون کلایمردی، ۱۳۵۶: ۲۲۱)

۱-۳-۲- دادگاه استیناف

آراء صادره از این دادگاه در اکثر موارد قطعی است اما اگر پرونده ای به نقض قانون اساسی فدرال مرتبط باشد؛ به دیوان عالی ارجاع می شود. (آندره تنگ، ۱۳۶۹: ۷۰) همچنین آراء صادره از دادگاه ناحیه ای در این دادگاه قابل رسیدگی است.

۱-۳-۳- دادگاه دیوان عالی

دیوان عالی، عالی ترین دادگاه در ایالت متحده آمریکا محسوب شده، که از اهمیت سیاسی و اجتماعی ویژه ای برخوردار است. یکی از مهم ترین وظایف رئیس جمهور، انتخاب قضات دیوان می باشد که تعداد آن ها نه نفر است و پس از تأیید مجلس سنا به این سمت منصوب می شوند. (آندره تنگ، ۱۳۶۹: ۶۹؛ حمیدیان، ۱۳۸۹: ۱۱۵-۱۱۶) اصولاً دیوان در مرحله ی پژوهشی دارای صلاحیت بوده و به آراء صادره از

دادگاه ناحیه‌ای (مواردی که به تفسیر قانون اساسی مربوط است) و دادگاه استیناف منطقه ای رسیدگی می‌کند. (حمیدیان، ۱۳۸۹: ۱۱۶) البته طبق قانون اساسی رسیدگی بدوی در کلیه دعاوی مربوط به سفیران، کنسول‌ها و سایر مقامات بلندپایه و در مواردی که یک ایالت طرف دعوا است؛ بر عهده دیوان عالی است. بعد از بیان مختصر نظام حقوقی آمریکا به بررسی مجازات اعدام در آمریکا می‌پردازیم

۲- سیر تاریخی تحولات اعدام در ایالات متحده آمریکا

اعدام در آمریکا از زمان ورود مهاجران اروپایی امری ثابت بوده است. اولین مورد اجرای اعدام در مستعمره‌های جدید در سال ۱۶۰۸ رخ داد. کاپیتان جرج کندال از ویرجینیا به دلیل جاسوسی برای اسپانیا به اعدام محکوم شد. و اولین اعدام قانونی یک مجرم در سال ۱۶۲۲ برای دانیل فرانک از ویرجینیا اجرا شد که متهم به دزدی بود. معروف‌ترین اعدام‌ها در اوایل شکل‌گیری آمریکا، در سال ۱ و ماساچوست، مربوط به محاکمه جادوگران بین سال‌های ۱۶۹۲ تا ۱۶۹۴ بود. در این رابطه ۲۰ نفر شامل ۱۴ زن به عنوان جادوگر یا دستیاران آن‌ها محاکمه شده و به دار آویخته شدند.

اولین اصلاحات اعدام بین سال‌های ۱۷۷۶ تا ۱۸۰۰ رخ داد. مثلاً توماس جفرسون و چهار نفر دیگر قانونی را با عنوان لایحه «تناسب جرم و مجازات» در پرونده‌های منجر به اعدام (۱۷۷۹) ارائه دادند که پیشنهاد می‌کرد حکم اعدام فقط برای خیانت و قتل صادر شود. اما پس از بحث‌های داغ در این رابطه، پارلمان تنها با یک اختلاف رای، این لایحه را رد کرد. یا پارلمان پنسیلوانیا در سال ۱۷۹۴ مجازات اعدام را برای تمامی جرائم بجز قتل ممنوع کرد. و اولین باری بود که اقدام به قتل (بر اساس جدی بودن قصد قبلی هنگام ارتکاب)، به درجات مختلف تقسیم می‌شد.

این رویه در ایالت‌های نیویورک، ویرجینیا، کنتاکی، ورمونت، ماساچوست و نیوهمپشایر ادامه پیدا کرد و تعداد جرائم منجر به اعدام را کاهش دادند. اما برخی ایالت‌ها در جهت مخالف حرکت می‌کردند. مثلاً، ایالت رودآیلند مجازات اعدام را برای تجاوز و آتش سوزی عمدی بازگرداند؛ یا در ایالات ماساچوست، نیوجرسی و کانکتیکات اعدام برای شش تا ده جرم از جمله همجنس‌گرایی، ایجاد نقص عضو، سرقت و جعل سند اجرا می‌شد. بسیاری از ایالت‌های جنوبی جرائم بیشتری به ویژه برای بردگان را مضمول اعدام کردند. (Kudluk, Keristopher, 1549: 17) در سال ۱۸۴۶ میشیگان اولین ایالتی بود که اعدام بجز برای خیانت به ایالت را، کاملاً حذف کرد. و در سال ۱۸۵۲ رودآیلند به پیروی از یکتاپرستان، جامع‌گرایان و کویکرها اعدام را منع کرد. و در همان سال ماساچوست نیز اعدام را تنها به قتل درجه یک محدود کرد. همچنین ایالت مین با تصویب قانون مین در سال ۱۸۳۵ پیشگام اصلاحاتی شد. بر اساس قانون مین، تمام جنایات کارانی که به اعدام محکوم شده‌اند باید یک سال در زندان کارهای طاقت فرسا انجام دهند و تا یک سال بعد از صدور حکم نباید اعدام شوند. بر اساس قانون مین اعدام تنها با حکم فرماندار اجرا می‌شود اما هیچ فرمانداری طی ۲۷ سال حکم اعدام صادر نکرد. و در نهایت ایالت مین در سال ۱۸۸۷ بعد از یک اعدام سرهم‌بندی شده، این مجازات را لغو کرد و به تبع آن برخی ایالات مثل ایالت آیووا اعدام را به مدت ۶ سال منع کرد. و یا کانزاس نیز مشابه قانون مین را در سال ۱۸۷۲ تصویب کرد که عملاً مانند منع اعدام بود.

در سال ۱۸۹۷ کنگره آمریکا لایحه‌ای را تصویب کرد که طی آن تعداد جرائم فدرال منجر به اعدام کاهش داده شد و به این ترتیب اصلاحات در این سال نیز ادامه یافت. سپس در سال ۱۹۰۷ ایالت کانزاس تمام اعدام‌ها را منع کرد. و بین سال‌های ۱۹۱۱ و ۱۹۱۷ هشت ایالت دیگر نیز اعدام را منع کردند (مینسوتا، داکوتای شمالی، داکوتای جنوبی، اورگان، آریزونا، میسوری، تنسی و واشینگتن). در سایر ایالت‌ها نیز آرای مردم به منع اعدام بسیار نزدیک شده بود. لیکن این جنبش‌ها در جهت لغو اعدام، به طور کلی کند شد، به طوری که برخی ایالات مثل واشینگتن، آریزونا و اورگان در سال ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰ دوباره مجازات اعدام را بازگرداندند. در طول دهه ۱۹۳۰ چون آمریکایی‌ها با بحران اقتصادی رو به رو بودند. بسیاری از جرم‌شناسان استدلال می‌کردند که اعدام یک اقدام اجتناب‌ناپذیر است. و همین امر باعث شد که در این دوره نسبت

به دهه های پیشین در تاریخ آمریکا بیشترین تعداد مجازات اعدام اجرا شود (۱۶۷۶ اعدام). در این دوره سازمان های منع اعدام در سراسر کشور توسعه یافتند اما تاثیر آن ها بسیار اندک بود. در واقع بین سال های ۱۹۱۷ و ۱۹۵۷ هیچ ایالتی اعدام را منع نکرد.

بحث درباره ی اعدام در بین سال های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۶ بیش از هر زمان دیگری در تاریخ آمریکا داغ شد. ناآرامی اجتماعی در این دهه ها موجب افزایش توجه مردم به مسئله اعدام شد. و در همین راستا دیوان عالی در سال ۱۹۶۳، اولین توجه خود به این سوال اساسی که آیا این مجازات مطابق قانون اساسی است را، با عدم قبول در پرونده رادولوف علیه ایالت آلاباما نشان داد. و در سال ۱۹۷۲ پس از یک دوره پنج ساله بدون اعدام، دادگاه عالی در پرونده فورمن از ایالت جیورجیا رای داد که مجازات اعدام با منع مجازات های بزرگمانه و غیرمعمول در اصلاحیه هشتم قانون اساسی مغایرت دارد. و به این ترتیب مجازات اعدام بیش از ۶۰۰ زندانی منتظر اعدام در ۳۲ ایالت به حبس ابد تبدیل شد. اما این تغییر موضع عمر کوتاهی داشت چراکه با تصویب قوانین اصلاح شده توسط ایالت ها برای تامین نظر دادگاه عالی، تع داد اعدام ها دوباره افزایش یافت و احساسات مردم کشور نیز دوباره به سمت مجازات برگشت پیدا کرده بود.

در واقع در دهه ۱۹۷۰ آمریکایی ها احساسات تنبیهی بیشتری از خود نشان دادند. چراکه اقتصاد در شرایط رکود قرار داشت، میزان جرم در کشور افزایش یافته بود و آشفتگی اجتماعی در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ برای بسیاری از مردم نشان دهنده از بین رفتن کنترل بر جامعه بود. لذا پس از سال های پر رونق تفکر و اقدامات بازپروری، اندیشه تنبیهی شکل گرفته بود. و حمایت از اعدام پس از فروکش کردن تاریخی آن در سال ۱۹۶۶ با تنها ۴۲ درصد حمایت، دوباره افزایش یافت. تا اوایل ۱۹۷۵، سی ایالت دوباره قوانین اعدام را به تصویب رساندند و حدود ۲۰۰ زندانی اعدام شدند. همچنین در سال ۱۹۷۶ پس از آن که ۳۵ ایالت و حکومت فدرالی اعدام را احیا کردند، دادگاه عالی حکم داد که با توجه به مقررات تدوین شده ب رای کاهش تحمیل خودسرانه اعدام، این مجازات دیگر به عنوان مجازات بی رحمانه و غیرمعمول شناخته نمی شود. و به این ترتیب اعدام ها از سال ۱۹۷۷ دوباره شروع شد. طی دهه ۱۹۸۰ و اوایل ۱۹۹۰ حمایت از اعدام همچنان در حال افزایش بود. در اوایل دهه ۱۹۹۰ با پیدایش جنبش "سختگیری برای مجرمان"، بسیاری از ایالت ها مقررات اعدام را توسعه دادند تا جرائم و گروه های بیشتری از قربانیان را پوشش دهد. با گسترش اعدام در این دوره، روش های اعدام نیز تغییر کرد. تزریق سم در ۳۲ ایالت اجرا شده و نسبت به صندلی الکتریکی و اتاق گاز روشی انسانی تر و کم دردتر محسوب می شد.

اما بعد از بیش از یک دهه مجازات های سنگین تر برای مجرمان و افزایش حمایت عمومی از اعدام، چرخشی به سمت احساسات تنبیهی کمتر در سراسر کشور به وجود آمد. در تاریخ این کشور آمده است که در اواسط دهه ۱۹۹۰ میزان جرم کاهش یافت، اقتصاد به خوبی رشد کرده بود و حمایت از اعدام، هم در میان عموم مردم و هم میان مقامات دولتی، کاهش یافت، امری که پیش از این قابل تصور نبود. (Ibid, section 7: 140) اما تعداد اعدام ها در تمام دهه ۱۹۹۰ همچنان افزایش یافت؛ علت این امر به جهت تعداد زیاد زندانیانی بود که در طول دهه ۱۹۸۰ به اعدام محکوم شده بودند. نقطه عطف بحث اعدام در سطح ملی زمانی بود که رایان، فرماندار ایلینویز در ژانویه سال ۲۰۰۰ ضرب الاجلی برای اعدام صادر کرد. در نتیجه این اقدام ۱۳ زندانی، پس از آن که دانشجویان کالج نورث وسترن شواهد جدیدی (DNA) مبنی بر بی گناهی آن ها به دست آوردند، از اعدام رهایی یافتند. بعد از حکم ایلینویز، برخی دیگر از ایالات مثل نبراسکا، مریلند، اورگان و نیوهمپشایر نیز تصمیم گرفتند سیستم های اعدام خود را مجددا بررسی کنند. این احساسات در حال تغییر درباره اعدام بر اجرای آن نیز تاثیر گذاشت. در ژانویه ۲۰۰۲ نگرانی عمومی در مورد اجرای عادلانه اعدام منجر به تغییر نظر سریع دادگاه در پرونده اتکینز از ویرجینیا^۲ شد، در این پرونده دادگاه شش به سه رای داد که اعدام زندانیان معلول ذهنی مغایر با قانون اساسی و بی رحمانه است و استانداردهای جاری در رابطه با شان انسانی را نقض می کند. (Ibid, Section 2 :23)

² - Atkins v Virginia

پس از آن دادگاه عالی در پرونده روپر از سیمونز^۳ رای مهم دیگری صادر کرد که با تکیه بیشتر بر استانداردهای در حال تکامل، اعدام مجرمان نوجوان را ممنوع کرد. در نهایت اینکه چند عامل باعث شد حمایت عمومی از اعدام بین سال های ۱۹۹۴ تا کنون تغییرات چشم گیری داشته باشد.

اول: رکورد اعدامها در سال ۱۹۹۹ مردم را وادار کرد تا با واقعیت این سیستم بیش از پیش مواجه شوند. دوم: این که مخالفت جدیدی از سوی پاپ و رهبران مذهبی و سیاسی در کشور به وجود آمد. و عامل سوم؛ کنفرانس های ملی و تبلیغات تمام صفحه در نیویورک تایمز، ضرب الاجل ملی را فرا می خواند. و عامل چهارم؛ ظهور آزمایش های DNA بود که ثابت کرد افراد بی گناهی در انتظار اعدام هستند و ممکن است اعدام شوند.

لیکن با افزایش نگرانی ها در مورد تروریسم، دامنه و کاربرد اعدام فدرال در سال های اخیر توسعه یافت. به طور کلی در این دوره دو رویکرد متضاد به وجود آمد. از یک سو، کاهش حمایت و افزایش مشکلات سیستم ایالتی اعدام وجود داشت. و از سوی دیگر سیستم فدرال هم زمان با افزایش نگرانی در مورد تروریسم از این مجازات حمایت می کند (Ibid, section 7: 142).

این نگرانی موجب شد هم سیاستمداران و هم عموم مردم اعدام فدرالی را سلاحی ضروری برای مبارزه با تروریسم می دانستند. اینک بعد از بیان مختصر تاریخچه اعدام در آمریکا به بررسی جرائم موجب اعدام در این کشور می پردازیم.

۳. جرائم مستوجب اعدام در آمریکا

جرائم مستوجب اعدام در ایالات متحده آمریکا به جهت تعدد ایالات و مستقل بودن آن ها، و قانون فدرال؛ متفاوت می باشد. ابتدا جرائم مستوجب اعدام در کشور ایالات متحده به طور کلی بررسی می شود و سپس جرائم مستوجب اعدام به تفکیک در ایالات بیان می شود:

۳-۱ جرائم مستوجب اعدام در کشور ایالات متحده آمریکا

به طور کلی بر اساس قوانین آمریکا جرائمی که حکم اعدام یا حبس ابد برای آنها صادر می شوند به سه دسته تقسیم می گردند:

۳-۱-۱- جرائم مرتبط با قتل نفس

قسم اول از جرائمی که در ایالات متحده آمریکا مستوجب اعدام می گردد؛ جرائم مرتبط با قتل نفس است که عبارتند از: قتل در رابطه با قاچاق انسان؛ تخریب هواپیما، وسایل نقلیه موتوری یا سایر امکاناتی که منجر به مرگ می شود؛ قتل که در ارتباط با مواد مخدر حین شلیک از خودرو در حال فرار رخ دهد؛ قتل در فرودگاهی که در اختیار سازمان هوایی بین المللی است؛ قتل یکی از اعضای خانواده درجه یک مامور اجرای قانون به دلیل انتقام جویی؛ جرائم مربوط به حقوق شهروندی که منجر به مرگ شود؛ قتل یکی از اعضای کنگره، یک مقام اجرایی مهم یا قاضی دادگاه عالی؛ مرگ ناشی از جرائم مرتبط با حمل مواد منفجره، تخریب اموال عمومی یا تخریب اموال مربوط به تجارت خارجی یا بین ایالتی؛ قتل که با استفاده از سلاح گرم حین ارتکاب جرائم خشونت بار یا جرائم قاچاق مواد مخدر اتفاق افتاده باشد؛ قتل که در ساختمان دولت فدرال رخ داده باشد؛ قتل عام (کشتار عامدانه و سیستماتیک یک ملت یا قومیت)؛ قتل درجه اول (قتل که عمدی و خودخواسته بوده یا با بی اعتنایی و بی احترامی شدید به جان انسان انجام شده باشد)؛ قتل قاضی فدرال یا مامور اجرای قانون؛ قتل یک مقام خارجی؛ قتل یک زندانی فدرال؛ قتل یک تبعه آمریکایی در یک کشور خارجی؛ قتل توسط یک زندانی فدرال فراری که به حبس ابد محکوم شده است؛ قتل یک مامور اجرای قانون ایالتی یا محلی یا فرد دیگری که به تحقیقات فدرال کمک می کند؛ قتل یک مامور زندان ایالتی؛ قتل

³ - Simmons Roper

حین آدم ربایی؛ قتل حین گروگان گیری؛ قتل یک مقام دادگاه یا عضو هیات منصفه؛ قتل با هدف ممانعت از شهادت دادن توسط یک شاهد، (شاهد، قربانی یا مطلع) به دلیل انتقام جویی؛ ارسال مواد آسیب زا با هدف قتل یا منجر به مرگ؛ ترور یا آدم ربایی منجر به مرگ رئیس جمهور یا معاون رئیس جمهور؛ قتل در قبال دریافت پول؛ قتل مرتبط با جرائم اخاذی؛ تخریب عمدانه قطار که منجر به مرگ شود؛ قتل در رابطه با سرقت از بانک یا آدم ربایی؛ قتل مربوط به سرقت خودرو؛ قتل مربوط به تجاوز یا آزار جنسی کودکان؛ قتلی که حین جرائم علیه ناوگان دریایی رخ می دهد؛ قتلی که حین جرائم مربوط به اسکله های نفتی رخ می دهد؛ قتل تروریستی یک تبعه آمریکا در یک کشور خارجی؛ قتل با استفاده از سلاح کشتار جمعی؛ قتل همراه با شکنجه؛ قتل در رابطه با مافیای قتل مربوط به مامور اجرای قانونی فدرال، ایالتی یا محلی؛ مرگ ناشی از هواپیما ربایی اینها جرائمی بود که در جهت صدور حکم اعدام باید در کنارشان قتلی نیز محقق شود. (Delfino and Mary, 2007: 2-4) (Wikipedia.org, 10/8/2018) بر اساس قوانین فدرال هیات منصفه ای متشکل از ۱۲ نفر، باید وجود حداقل یک عامل مشدد را به اتفاق آرا اثبات نماید، تا بتوان حکم اعدام را صادر کرد.

مگر آن که متهم از حق خود صرف نظر کند (Delfino and Mary, 2007: 10) به عبارت دیگر اعدام در جرائم مرتبط با قتل منوط به یکی از دو شرط است: وجود یکی از عوامل مشدد یا غلبه عوامل مخفف بر مشدد (Delfino and Mary, 2007: 14 & https://leg.colorado.gov , 2017: p8) منظور از عوامل مشدد عواملی هستند که خطرناک و وحشیانه بودن جرم را افزایش داده و راه را برای صدور حکم اعدام هموار می کنند.

برخی از عوامل مشدد برای قتل عبارتند از: کشتن فرد حین ارتکاب جرمی دیگر؛ سابقه محکومیت یک جنایت خشونت بار با استفاده از سلاح گرم و... و منظور از عوامل مخففه عواملی که موجب توجیه یا عفو جرم نمی شوند اما به جهت رعایت انصاف و تسهیل بر مجرم در نظر گرفته می شوند و می توانند موجب کاهش مجازات گردند، عواملی چون: قرار گرفتن تحت فشار؛ مشارکت اندک؛ وجود متهمانی که به همان اندازه مقصرند

اگر تصمیم قاضی یا هیات منصفه براین باشد که عوامل مشدد بر عوامل مخففه غالب هستند، مرتکب جرم سنگین ممکن است اعدام یا حبس ابد بدون آزادی مشروط محکوم شود. در صورتی که هیات منصفه پیشنهاد حکم حبس ابد بدهد، بنا بر اعلام دادگاه عالی آمریکا، قاضی محاکمه می تواند پیشنهاد هیات منصفه را ملغی کرده و حکم اعدام صادر کند چرا که قاضی به عنوان سیزدهمین عضو هیات منصفه مسئولیت یافتن شواهدی را بر عهده دارد که بتواند حکم اعدام را تأیید نماید.

۳-۱-۲- جرائم غیر مرتبط با قتل نفس

قسم دوم از جرائم مستوجب اعدام در کشور آمریکا جرائم غیرمرتبط با قتل نفس است عبارتند از: جاسوسی؛ خیانت به کشور (تلاش برای براندازی دولت)؛ قاچاق مواد مخدر در مقیاس گسترده (توزیع، فروش، تبادل یا پخش)؛ تلاش، اجازه دادن یا توصیه به قتل یک مامور، عضو هیات منصفه یا شاهد در موارد مربوط به مافیای قتل از اینکه قتل اتفاق افتاده باشد یا خیر؛ شهادت دروغ که منجر به مرگ شود (فقط در کالیفرنیا و آیداهو)؛ تجاوز مشدد ۴ (فقط در لوئیزیانا)؛ تجاوز جنسی ۵ (فقط در فلوریدا)؛ تجاوز زنجیره ای ۶ (فقط در مونتانا). البته از سال ۱۹۶۴ هیچ زندانی بخاطر این جرائم اعدام نشده است. (ibid: 9)

۳-۱-۳- معاونت، شرکت، مشورت در قتل

قسم سوم از جرائمی که موجب اعدام می شود؛ مشارکت، معاونت و مشورت در قتل است.

با توجه به قوانین برخی از ایالات مانند کالیفرنیا (بر اساس بخش ۴-۱۹۰) در صورتی که هریک از جرائم ویژه را، شخصی (بجز قاتل واقعی) با هدف قتل به قاتل؛ کمک کند، مشورت یا فرمان دهد، یا معاونت و مشارکت نماید و یا او را تهییج و وسوسه نماید، محکوم به اعدام یا حبس ابد بدون آزادی مشروط می‌گردد. (law.justia.com,2015:section-190.4)

بعد از بیان اقسام جرائم مستوجب اعدام در آمریکا باید به این نکته توجه داشت: علی‌رغم آن‌که آیین نامه‌های ایالتی و فدرال شامل جرائم سنگین متعددی به غیر از قتل می‌باشند، لکن مجازات اعدام در آمریکا تقریباً منحصراً برای ارتکاب قتل صادر می‌شود. بررسی و تحقیقاتی که دادگاه عالی آمریکا در سال ۲۰۰۸ انجام داده است، مشخص می‌شود که فقط دو نفر در جرائمی غیر از قتل محکوم به اعدام شده‌اند، مؤید این مطلب است. ([https://death-penalty-offenses-other-murder, 8/9/2018](https://death-penalty-offenses-other-murder,8/9/2018))

۳-۲- قوانین ایالتی در جرائم مستوجب اعدام

طبق گزارش مرکز اطلاعات اعدام در تاریخ ۲ فوریه ۲۰۱۸ برخی از ایالات (۳۱ ایالت) مانند؛ آلاباما، آریزونا، آرکانزاس، کالیفرنیا، کلرادو و... مجازات اعدام را اجرا می‌کنند. همچنین در این گزارش از دولت و ارتش آمریکا نیز به عنوان اجرا کنندگان اعدام، نام برده است. در ادامه این گزارش نام ۱۹ ایالت ذکر شده که مجازات اعدام را لغو کرده‌اند:

آلاسکا، کانکتیکوت (۲۰۱۲ لغو کرده)، دلاور، هاوایی، ایلینویز (۲۰۱۱ لغو کرده)، آیووا، مین، مریلند (۲۰۱۳ لغو کرده)، ماساچوست، میشیگان، مینسوتا، نیوجرسی (۲۰۰۷ لغو کرده)، نیومکزیکو (۲۰۰۹ لغو کرده است)، نیویورک (۲۰۰۷ لغو کرده)، داکوتای شمالی، رودآیلند، ورمونت، ویرجینیای غربی، ویسکانسین و منطقه کلمبیا (https://deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet_2/21018). اینک به بیان قوانین ایالتی که حکم اعدام در آن‌ها وجود دارد، می‌پردازیم.

البته همان‌طور که بیان شد جرائم مستوجب اعدام در آمریکا گاهی مرتبط با قتل است و گاهی غیر مرتبط، لذا باهمان تفکیک اشاره می‌شود.

۳-۲-۱- قوانین ایالت‌ها در صدور حکم اعدام برای جرائم مرتبط با قتل

ایالتی که در قوانین خود مجازات اعدام را دارند ۳۱ ایالت می‌باشد و همان‌طور که بیان گردید در جرائم مرتبط با قتل باید همراه با حداقل یک عامل مشدد باشد، برخی از این عوامل در ایالات مشابه و مشتوک، و برخی متفاوت هستند. در این پژوهش به جهت دوری از اطاله کلام به بیان نام برخی از این ایالات و تعداد عوامل مشدد در آن‌ها می‌پردازیم. تگزاس - قتل، در صورتی که با یکی از ۱۷ عامل مشدد همراه باشد، عواملی مانند: قتل مأمور شهربانی یا آتش‌نشانی که در حال انجام وظایف رسمی و قانونی خود می‌باشد و... (statelaws.findlaw.com) کالیفرنیا - قتل، با یکی از ۲۲ عامل مشدد عواملی چون: واژگون کردن قطار به طوری که منجر به مرگ شود و... (law.justia.com/codes/California, 2015:section-190.2)

آلاباما - قتل عمد، با یکی از ۱۹ عامل مشدد عواملی چون: قتل در قبال دریافت پول یا ملاحظات با ارزش دیگر یا در پی امضای یک قرارداد و... (2018). (deathpenaltyinfo.org/aggravating-factors-capital-punishment-state)

آرکانزاس - قتل درجه اول در صورت یافتن حداقل یکی از ۱۰ عامل مشدد، عواملی چون: سرقت، آدم‌ربایی و... کلرادو - قتل با یکی از ۱۷ عامل مشدد، عواملی مانند: متهم عمداً شخصی را که ربوده و به گروگان گرفته به قتل برساند. فلوریدا - قتل با ۱۶ عامل مشدد، عواملی مانند: متهم قبلاً مرتکب قتل یا جرم دیگری شده و محکوم به حبس ابد می‌باشد. می‌سی‌سی‌پی - قتل با وجود یکی از ۸ عامل مشدد مانند:

قتل با انفجار بمب . میسوری - قتل با یکی از ۱۷ عامل مشدد عواملی چون، قتل در اثر ربودن هواپیما، قطار، کشتی و هر وسیله نقلیه .
مونتانا - قتل با یکی از ۹ عامل مشدد، مانند، آدم ربایی، قتل جنایی، رابطه جنسی مشدد بدون رضایت فرد.

اوهایو - قتل با حداقل یکی از ۱۰ عامل مشدد مثل، قتل به منظور جلوگیری از محاکمه یا مجازات جرم دیگری که شخص مرتکب شده است

۳-۲-۲- قوانین ایالت‌ها در صدور حکم اعدام برای جرائم غیرمرتبط با قتل

مجازات اعدام در قوانین ایالتی در جرائم غیر مرتبط با قتل نیز پیش بینی شده است، لکن هیچ فردی برای جرائم زیر محکوم به اعدام نشده است. جرائمی چون: خیانت به کشور (آرکانزاس، کالیفرنیا، کلرادو، جیورجیا، ایلینویز، لوئیزیانا، می سی سی پی، میسوری، واشنگتن)؛ آدم‌ربایی مشدد (کلرادو، آیداهو، ایلینویز، میسوری، مونتانا)؛ قاچاق مواد مخدر (فلوریدا، میسوری)؛ هواپیماربایی (جیورجیا، میسوری)؛ بمب‌گذاری نزدیک ترمینال اتوبوس (میسوری)؛ جاسوسی (نیومکزیکو)؛ حمله مشدد توسط زندانیان، تبهکاران سابقه دار، یا قاتلان (مونتانا)؛ تجاوز مشدد (لوئیزیانا)؛ تجاوز جنسی (فلوریدا)؛ تجاوز زنجیره‌ای (مونتانا)؛ تجاوز به کودک زیر ۱۴ سال برای بار دوم، تجاوز اول می تواند قبل از تاریخ تصویب این قانون یعنی ۲۰۰۷ رخ داده باشد(تگزاس - اوکلاهاما)؛ افرادی که جرائم جنسی با کودکان زیر ۱۱ سال را تکرار کنند. (کارولینای جنوبی)؛ مقاربت جنسی با دختر زیر ۱۰ سال با اعمال زور (جیورجیا)؛ برقراری رابطه جنسی بدون رضایت قربانی برای بار دوم به گونه‌ای که با آسیب جسمی جدی همراه باشد (مونتانا) .
(<https://death-penalty-offenses-other-murder>, 8/9/2018; deathpenaltyinfo.org/aggravating-factors-capital-punishment-state)

۳-۳- قوانین اعدام فدرال

براساس قوانین فدرال پرونده‌های اعدام فدرال، مشمول این قانون می شوند. پرونده‌هایی که مربوط به خیانت به کشور، جاسوسی، قتل نفس، اقدام، تشویق و مامورکردن دیگری برای قتل یک افسر، قاضی یا شاهد در جرائم مستمر (صرف نظر از این که قتل در واقعیت انجام شده باشد یا خیر) و برخی جرائم مربوط به موادمخدر مشمول اعدام می شوند. در این پرونده‌ها دادستان کل آمریکا تصمیم می گیرد که آیا درخواست حکم اعدام بدهد یا خیر. در قوانین فدرال فقط زنان باردار، معلولان ذهنی یا افراد ناقص العقل که درکی از اعدام و علت آن ندارد، افراد کمتر از ۱۸ سال و نیز برخی بومی های آمریکا مشمول قانون اعدام فدرال نمی شوند اما در سایر موارد هیچ محدودیتی در جرائم سنگین وجود ندارد. (<https://death-penalty-offenses-other-murder>; Bohm, 2007: 115-120) در پرونده‌های فدرال پس از آن که دادستان دادخواست مبنی بر صدور حکم اعدام را تنظیم کرد، نوبت به مرحله اثبات جرم و سپس صدور حکم می رسد و برای آن لازم است که دادستان حداقل یکی از عوامل مشدد را اثبات کند و این عوامل باید بر عوامل مخففه غلبه کند تا بتوان حکم اعدام صادر کرد (Ibid)

۳-۴- قوانین اعدام در ارتش

اطلاعات درخصوص اعدام در ارتش بسیار اندک است. همین اطلاعات کم نشان می دهد که ارتش در طول تاریخ بیشتر برای جرائمی که در طول جنگ رخ داده حکم اعدام صادر کرده است. **جرائم مستوجب اعدام در ارتش** به سه گروه کلی تقسیم می شوند: اول) جرائمی که در هر زمان احتمال ارتکاب آن ها وجود دارد: سرپیچی از فرمان و خیانت در حفظ اسرار نظامی، سوء رفتار در مقابل دشمن، وادار کردن زبردست به تسلیم، اعمال زور به یک نگهبان، کمک به دشمن، جاسوسی، به مخاطره انداختن یک کشتی، قتل از پیش طراحی شده، قتل تبهکارانه، تجاوز. (https://Capital_punishment_by_the_United_States_military.html)

دوم) جرائمی که در طول جنگ اتفاق می افتد که عبارتند از: ترک خدمت، حمله کردن یا سرپیچی عامدانه از افسر مافوق، استفاده نامناسب از اسم رمز، جاسوسی، سوء رفتار نگهبان کشیک (Bohm, 2007:130)

سومین) جرائمی که موجب نقض اساسی قوانین جنگ می‌باشند. قوانین جنگ مورد نظر در این بند به "کنوانسیون ژنو در رابطه با برخورد با اسرای جنگی" اشاره دارد. این جرائم طبق قانون جنگ عبارتند از: (Ibid:131-132)

قتل عمد، شکنجه، یا رفتار غیرانسانی از جمله انجام آزمایش های بیولوژیکی - آزار شدید یا آسیب جدی عمدی به جسم یا سلامتی فرد - تبعید یا انتقال غیرقانونی یا حبس غیرقانونی یک فرد تحت حفاظت - وادار کردن یک فرد تحت حفاظت برای خدمت در نیروی دشمن - سلب عامدانه حقوق یک فرد تحت حفاظت درخصوص محاکمه عادلانه و معمول طبق آنچه که در این کنوانسیون شرح داده شده است . گرو گرفتن، تخریب شدید و تملک اموال که از نظر ارتش لزومی نداشته و به صورت غیرقانونی و از روی شرارت انجام شده باشد.

همچنین لازم است گفته شود که روند اعدام نظامی شباهت های زیادی با برخی برنامه های تصویب شده توسط دادگاه عالی دارد . مهم ترین آنها این است که اعضای دادگاه ن ظامی (همتای نظامی برای هیات منصفه دادگاه غیرنظامی) باید قبل از صدور حکم اعدام به اتفاق آراء حداقل یکی از عوامل مشدد که در قانون نام برده شده را بیانند . تا اینجا به چند مساله که در مقدمه بدان وعده داده بودیم، یعنی پیشینه اعدام در آمریکا، شرایط و جرائم مستوجب اعدام در قوانین ایالتی، فدرال و ارتش پرداخته شد. اینک به بیان آمار اعدام در این کشور می‌پردازیم.

۴- آمار اعدام در ایالات متحده آمریکا

۴-۱- اعدام های انجام شده

گفته شده از سال ۱۹۷۶ یعنی اولین روزهای استعمار تاکنون، در مجموع ۱۴۶۸ اعدام در آمریکا و حوزه های تحت حکومت آن ثبت شده است. (1 : 2/21018) <https://deathpenaltyinfo.orgdocumentsFactSheet,2/21018> قطعاً این تعداد بسیار کم است؛ زیرا بسیاری از آمارهای کشوری مفقود شده و بسیاری نیز رسماً تایید نشده‌اند. ارزیابی دقیق تعداد اعدام‌های بدون محاکمه، نیز مشکل است. طی دو قرن حضور و فعالیت دادگاه‌های فدرال، تخمین زده می‌شود که ۳۵۰ اعدام فدرال انجام شده است. (kudluk, keristopher, p23) مرکز اطلاعات اعدام برای مشخص کردن تعداد اعدام‌های انجام گرفته این آمار را بر اساس ایالت و منطقه بیان نموده است.

۴-۱-۱- تعداد اعدام‌های انجام شده بر اساس ایالت از سال ۱۹۷۶

(3 : 2/21018) <https://deathpenaltyinfo.orgdocumentsFactSheet,2/21018>

ایالت	مجموع اعدام‌ها	ایالت	مجموع اعدام‌ها
تگزاس	۵۴۸	ایلینویز	۱۲
ویرجینیا	۱۱۳	نوادا	۱۲
اوکلاهاما	۱۱۲	یوتا	۷
فلوریدا	۹۵	تنسی	۶
میسوری	۸۸	مریلند	۵
جیورجیا	۷۰	واشنگتن	۵
آلاباما	۶۱	نبراسکا	۳
اوهایو	۵۵	پنسیلوانیا	۳
کارولینای شمالی	۴۳	کنتاکی	۳

۳	مونتانا	۴۳	کارولینای جنوبی
۳	دولت	۳۷	آریزونا
۳	ایداهو	۳۱	آرکانزاس
۳	داکوتای جنوبی	۲۸	لویزیانا
۲	اوریگان	۲۱	می سی سی پی
۱	نیومکزیکو	۲۰	ایندیانا
۱	کلرادو	۱۶	دلور
۱	ویومینگ	۱۳	کالیفرنیا
۱	کانکتیکت		

همچنین مرکز اطلاعات اعدام تعداد اعدام‌ها بر اساس منطقه را نیز چنین بیان نموده است: جنوب: ۱۱۹۸ نفر؛ مرکز غرب: ۱۸۱ نفر؛ غرب: ۸۵ نفر؛ شمال شرقی: ۴ نفر

4-1-2- آمار اعدام فدرال

از زمان تصویب قانون اعدام فدرال در سال ۱۹۸۸، محکومین به اعدام ۷۶ نفر می‌باشد. از این میان ۱۱ نفر تیرئه و ۳ نفر اعدام شدند. ۶۲ نفر دیگر نیز در انتظار اعدام هستند. همه‌ی لیست زندانیان محکوم به اعدام، مرتکب قتل نفس شده اند که برخی از آن‌ها مربوط به مواد مخدر است اما هیچ‌کدام مرتکب جاسوسی یا خیانت به کشور نشده است. (Overview of Capital Punishment Under State and Federal Law, 2017:13)

4-2- زندانیان محکوم به اعدام در لیست انتظار

تعدادی از زندانیان از محکومین به اعدام ایالتی و فدرال در لیست انتظار قرار دارند. اما انتظار آن‌ها به این جهت است که محکومیت یا اعدام آن‌ها توسط دادگاه لغو شده اما این لغو هنوز قطعی نیست، یا افرادی که بعد از لغو حکم اولیه، منتظر صدور حکم مجدد هستند. و برخی نیز به حکم هیات منصفه محکوم به اعدام شده‌اند، اما دادگاه هنوز رسماً حکم را صادر نکرده است. (<https://deathpenaltyinfo.org/federal-death>). (row-prisoners, 2018) و باید توجه داشت که در صورت جمع کردن تعداد زندانیان در انتظار اعدام بر اساس ایالت، عددی بالاتر از مجموع آن‌ها به دست می‌آید زیرا برخی از متهمان در بیش از یک ایالت به اعدام محکوم شده‌اند. (2: deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet.pdf, 2018) تاکنون به بررسی جرائم موجب اعدام و آمار صدور و اجرای حکم آن در کشور مذکور پرداختیم اینک به بررسی رویکرد قانون‌گذار آمریکا در قبال مجازات اعدام می‌پردازیم.

5- رویکرد آمریکا در قبال مجازات اعدام

با توجه به مطالبی که گذشت مشخص می‌شود که رویکرد قانون‌گذار آمریکا چه در ایالات و چه فدرال و ارتش رو به کاهش نیست و مصادیق، متعدد و کثیر (با شرایط خاص) هستند. و علاوه بر جرائم قبلی، در سال‌های اخیر مواردی چون مواد مخدر و تروریسم نیز به این جرائم اضافه گردیده است. (liptak, 2015, 29 June Adam) مهم‌ترین دلیلی که برای ابقا و یا حذف اعدام در آمریکا از آن یاد می‌شود و به آن استناد می‌کنند؛ افکار عمومی است. تا آنجا که آنانی که مخالفین اعدام نیز با دلیل افکار عمومی خود را معذور می‌شمارند و مجبور به اجرای آن می‌شوند. (schabas wiliam, 2004: 309) از این دلیل به عنوان تفاوت ساختاری میان آمریکا و سایر کشورهای اروپائی، نیز یاد می‌شود. وضعیت افکار عمومی در ایالت متحده آمریکا علی‌رغم فشارهای بین‌المللی در جهت لغو اعدام، در جهت ابقاء آن کمک می‌کند.

بررسی‌های مؤسسه گالوپ نشان می‌دهد که افکار عمومی و حمایت آن‌ها از اعدام در میان مردم آمریکا در سطوح بالایی قرار دارد. اکثریت آمریکایی‌ها از اعدام برای مرتکبین قتل حمایت می‌کنند. بر اساس گزارش این مؤسسه، ۶۴ درصد مردم آمریکا در سال ۲۰۱۰ از اعدام چنین مجرمینی حمایت می‌کنند در حالی که تنها ۲۹ درصد مردم مخالف اعدام می‌باشند. (دادگران، ۱۳۸۲:۶۹-۷۰)

همچنین آمارها نشان می‌دهد که اکثریت قابل توجهی از آمریکایی‌ها بر این باورند که مجازات‌ها خیلی ملایم هستند. درصد پاسخ‌دهندگانی که از این دیدگاه حمایت می‌کنند، در بین سال‌های ۱۹۷۱ و ۱۹۹۸ از ۷۰ درصد کمتر نشده و از ۸۵ درصد فراتر نرفته است. (جان پرت، ۱۳۹۲: ۵۶) دلیل این امر بر طبق آمارها و پژوهش‌های انجام شده در این کشور آن است که بیش از نیمی از مردم، تصور می‌کنند نرخ جرائم نسبت به سال قبل افزایش یافته و همیشه اوضاع بدتر از سال گذشته است و لذا خواستار مجازات شدید هستند. و این در حالی است که بر طبق آمار نرخ جرائم در طول سال‌های گذشته کاهش چشم‌گیری داشته است. (دادگران، ۱۳۸۲:۶۹-۷۰)

البته در پاسخ به این سوال که برای مرتکبین قتل، کدام یک از این کیفرها را ترجیح می‌دهید: اعدام یا حبس ابد بدون امکان آزادی مشروط؟ میزان اعدام‌گرایی کاهش چشمگیری را تجربه کرده است. به این نحو که در سال ۲۰۱۰ تنها ۴۹ درصد مردم آمریکا اعدام و ۴۶ درصد نیز حبس ابد را برگزیده‌اند. در حالی که در سال ۲۰۰۱ میلادی ۵۴ درصد از اعدام و ۴۲ درصد از حبس ابد حمایت نموده‌اند. (مرادی و فیروز [محمودی جانکی، ۱۳۹۱: ۸](http://deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet.pdf)) لکن طبق آمار با وجود رویکرد افزایشی قانون گذار، تعداد محکومین به اعدام از ۱۹۹۹ به طور سالانه کاهش چشمگیری داشته است): (3: 2018, deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet.pdf)

سال	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸
حکم	۲۹۶	۲۷۹	۲۲۳	۱۵۳	۱۶۶	۱۵۱	۱۳۸	۱۴۰	۱۲۳	۱۲۶	۱۲۰
سال	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷		
حکم	۱۱۸	۱۱۴	۸۵	۸۲	۸۳	۷۳	۴۹	۳۱	۳۹		

و همچنین بر طبق لیست مجرمان اعدام شده در سال‌های اخیر می‌توان گفت که گرچه در ایالات متحده اجرای اعدام دارای نوسان است، اما در مقایسه کلی با سال ۱۹۹۹ به بعد اجرای آن رو به کاهش می‌باشد. (2: 2017, en.wikipedia.org/wiki/list_of_offenders_executed_in_the_united_states)

تعداد اعدام‌ها	
۱۱	۲۰۱۸
۲۳	۲۰۱۷
۲۰	۲۰۱۶
۵۴	مجموع

بعد از طرح مطالب مذکور ذکر یک نکته خالی از لطف نیست و آن این که متأسفانه در کشور آمریکا، در صدور حکم اعدام تبعیض نژادی به وضوح دیده می‌شود. برخی از پژوهش‌ها و آمار موید این سخن می‌باشند: در لوئیزیانا احتمال صدور حکم اعدام برای افرادی که قربانیان آن‌ها سفیدپوست بوده‌اند در مقایسه با قربانیان سیاه پوست ۹۷ درصد بیشتر است. (Pierce & Radelet, Louisiana Law Review, 2011)

و همچنین بر طبق مرکز اطلاعات اعدام در آمریکا آمار افرادی که برای قتل های بین نژادی اعدام شده اند به این نحو است : (2: 2018, deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet.pdf)

متهم سفیدپوست / قربانی سیاه پوست : ۲۰ نفر متهم سیاه پوست /قربانی سفیدپوست: ۲۸۷ نفر. این تفاوت و تبعیض نژادی در اعدام های ارتش با وضوح بیشتری دیده می شود. مثلاً یکی از جرم شناسان (جی رابرت لیلی)، با بررسی اسناد مربوط به ۱۸ سرباز آمریکایی اعدام شده توسط ارتش آمریکا در انگلستان بین سال های ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۵ به این حقیقت دست یافته است که؛ ۸ اعدام بخاطر قتل، ۶ اعدام به جرم تجاوز و ۴ اعدام به جرم تجاوز و قتل صورت گرفت. ۵۶ درصد (۱۰ نفر) اعدام شدند و ۸۰ درصد از همه سربازان آمریکایی که در تاتر اروپا اعدام شدند آفریقایی آمریکایی بودند. (Bohm ,2007 :126)

۶- مبانی مجازات اعدام در آمریکا

بعد از بیان موارد و مصادیق جرائم منجر به اعدام ، چگونگی صدور حکم و اجرای آن، و یکسان نبودن اجرای این کیفر در طول تاریخ این کشور درمی یابیم آمریکا به عنوان یک کشور توسعه یافته صنعتی، سیستم حقوقی پیچیده ای دارد. و بارها به اجرای منع اعدام نزدیک شده اما در قدم گذاشتن به آخرین پله ناکام بوده است. علت ناکامی در برداشتن آخرین قدم برای جامعه شناسان، جرم شناسان و وکلای تطبیقی جالب است. به همین جهت به بررسی این مسأله می پردازیم که موافقان این مجازات به چه دلایلی جهت ابقاء آن استناد می کنند:

۶-۱- تحقق عدالت

برخی قائلند مجازات اعدام برای افرادی که با نقشه قبلی مرتکب قتل شده اند منصفانه و اخلاقی است. زیرا اولاً، هدف از عدالت کیفری این است که مجرم بخاطر آسیبی که به واسطه جرم او اتفاق افتاده مجازات شود. ثانیاً، ارزش زندگی یک قاتل با زندگی یک فرد بی گناه برابر نیست. (Williams,2000:18-25)

۶-۲- مطابق با منطق

جوامع، با اعدام مجرمانی که عمداً مرتکب قتل شده اند اعلام می نمایند که قتل نفس اقدامی شرورانه است. ممکن است در جوامعی که قتل به ندرت اتفاق می افتد مجازاتی بجز اعدام در نظر گرفته شود؛ اما در آمریکا قتل یک ناهنجاری محسوب نمی شود و در نتیجه اعدام می تواند واکنش اجتماعی مناسبی در مقابل یک جرم مرگبار باشد. (Ibid: p25)

و برخی قائلند که درد محکومین به اعدام طی روند اجرای آن، در مقایسه با عذابی که بیشتر قربانیان و نزدیکان آن ها تجربه کرده اند بسیار ناچیز است و اعدام پاسخی متمدنانه به یک جنایت هولناک است. (Ibid: p31-33)

۶-۳- بازدارنده بودن اعدام

اعدام ابزاری ضروری برای کاهش و مبارزه با جرم است. اعدام با ایجاد ترس از دستگیری برای قاتلان احتمالی و نیز با جلوگیری از ارتکاب مجدد قتل توسط قاتلان محکوم به اعدام و دیگران می تواند از بروز جرم جلوگیری کند. (Ibid: 103-105- 107-113-114)

لکن بیشتر متخصصان بر این باورند که اعدام موجب کاهش چشمگیر آمار جرائم خشونت بار نمی شود و حتی می تواند باعث افزایش خشونت شود. (Ibid: 118) و استراتژی های دیگری مانند کاهش فقر و اعتیاد، در بازدارندگی تاثیر بیشتری دارند. (Ibid: 115)

۶-۴- مقرون به صرفه

گاه از منظر اقتصادی به کیفر مربوط نگاه می شود به این صورت که اعدام در مقایسه با حبس کم هزینه تر است، اما مخالفان اعدام این دلیل را با مصادیق اجرای اعدام و تحمل هزینه های آن، رد می کنند. (west's encyclopedia of American law ,2005: 241)

۷- رویکرد قانون‌گذار ایران در قبال مجازات اعدام

بررسی‌ها مشخص می‌کند که رویکرد قوانین جزایی ایران نیز در قبال مجازات اعدام با توجه به تغییر و تحولات این قانون؛ رو به افزایش است. بسیاری از موارد مستوجب اعدام در قوانین کیفری جمهوری اسلامی ایران موجب سلب حیات شدند که به موجب قوانین ۱۳۰۴ و ۱۳۵۲ سلب حیات را در پی نداشتند. اینک به بیان برخی تغییر و تحولات قوانین کیفری ایران در ادوار تاریخی آن می‌پردازیم:

۱- از جرائمی که قبل از انقلاب منجر به سلب حیات و اعدام نبودند، ولی بعد از انقلاب برای آن مجازات اعدام تعیین شده است؛ می‌توان به جرم لواط، زناى محصنه، زناى به عنف، زناى با محارم، جماع با میت و... اشاره کرد. البته سه مورد اولیه از موارد مذکور، در قانون مجازات ۱۳۰۴ مرتکب محکوم به اعدام می‌شد، اما در سال ۱۳۱۰ این ماده نسخ شد و برای آن‌ها مجازات حبس با اعمال شاقه در نظر گرفته شد.

۲- عنوان مجرمانه محاربه در قوانین بعد از انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که عنوان مزبور به تدریج، توسعه و گسترش زیادی نموده است.

۳- محاربه که در کلام فقهی اکثر فقها محدود به شکل خاصی از جرائم علیه امنیت بوده، در سیاست کیفری مزبور باعث شده تا محاربه و افساد فی الارض علاوه بر جرائم علیه امنیت عمومی مردم، شامل جرائم علیه امنیت دولت و حاکمیت نیز بشود. (مجیدی، ۱۳۸۶: ۱۵۵) از جمله این جرائم؛ اختلاس، ارتشا، جعل، قاچاق مواد مخدر، قاچاق مجازات عبور دهندگان از مرز، محتکران و... می‌باشد.

۴- از تغییر و تحولات قانون مجازات ۱۳۹۲ و نوآوری‌های آن حذف اعدام از کتاب تعزیرات قانون مجازات است. ولیکن گرچه قانون مجازات در جرائم تعزیری اعدام را حذف نموده است اما با اضافه کردن دو جرم افساد فی الارض و بغی به جرائم حدی که موارد و مصادیق آن‌ها خصوصاً در افساد فی الارض متعدد می‌باشد؛ در توسعه و گسترش این کیفر کمک نموده است.

۵- عمومیت ماده ۱۳۶ قانون مجازات مصوب ۱۳۹۲، که تکرار جرائم حدی را در مرتبه چهارم موجب اعدام می‌داند؛ مسیّب دو تغییر است که مورد اول؛ جرم قوادی به موجب قانون جدید مشمول تکرار جرم می‌شود. مورد دوم؛ جرم شرب مسکر در قوانین گذشته تکرار در مرتبه سوم موجب اعدام می‌گردید اما عمومیت ماده مذکور در مرتبه چهارم شامل این جرم نیز می‌گردد.

بنابراین همان‌طور که مشخص گردید رویکرد قانون مجازات ایران در سیر تاریخی آن و ادوار قانون جزایی آن؛ رو به افزایش است و نگاه قانون‌گذار ایران به جرائم و مجازات‌ها؛ نگاه سخت‌گیرانه و سزاگرایانه می‌باشد.

همچنان که نظارت جهانی سازمان عفو بین الملل بر آمار اعدام نشان می‌دهد که ایران به تنهایی مسئول بالاترین تعداد اعدام می‌باشد به طور مثال؛ از مجموع اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۱۶ ایران ۵۵ درصد و در سال ۲۰۱۷ ایران ۵۱ درصد از این آمار را دارا می‌باشد، یعنی بیش از نیمی از آمار اعدام جهانی متعلق به ایران می‌باشد.

ولیکن با این همه تعداد کل اعدام‌ها در ایران در مقایسه با سال‌های گذشته کاهش یافته است، مثلاً در سال ۲۰۱۵ تعداد اعدام‌های انجام شده ۹۷۷ نفر می‌باشد. و این آمار در سال ۲۰۱۷ به ۵۰۷ نفر کاهش یافته است. (<https://www.amnesty.org>, 2018)

نتیجه گیری

بنابر بررسی‌ها و مطالعات انجام گرفته مشخص گردید:

۱. اعدام در آمریکا به عنوان یک مجازات موثر و مفید دیده می‌شود و با وجود دلایل متعدد جهت کاهش، تعلیق و لغو این مجازات، همچنان مورد قبول قانون‌گذار و مردم ایالات متحده آمریکا می‌باشد.

۲. جرائم مستوجب اعدام در قوانین آمریکا بسیار متعدد و در حوزه‌های متنوعی می‌باشند، که همین امر می‌تواند موجب بالا رفتن آمار در این زمینه باشد.

۳. جرائم مستوجب اعدام در قوانین ایالتی، فدرال و ارتش هر کدام به‌طور مستقل می‌باشند.

۴. سیر تاریخی این کشور در قبال این مجازات نشان دهنده‌ی این امر است که این مجازات دستخوش تغییرات وسیعی بوده و هست و در برخی ایالات اقدام به کاهش و یا لغو این مجازات شده است و در برخی ایالات همچنان به ابقاء آن اصرار دارند و به دلایل متعددی از جمله، بازدارنده بودن اعدام، افکار عمومی و... استناد می‌شود.

۵. آمارها در ایالات متحده آمریکا نشان دهنده این امر است که رویکرد قانون‌گذار آمریکا چه در قوانین ایالتی و چه فدرال و ارتش، رو به کاهش نیست و موارد و مصادیق، متعدد و کثیر هستند. اما بر طبق آمار، تعداد حکم‌های اعدام از ۱۹۹۹ به طور سالانه کاهش چشمگیری داشته است.

۶. رویکرد قانون‌گذار ایران نیز رو به افزایش است و آمارها نیز نشان می‌دهد که گرچه آمار اعدام در ایران به نسبت سال‌های قبل کاهش یافته لکن تعداد اعدام‌ها همچنان بسیار زیاد است.

پی‌نوشت

۴- تجاوز مشدد بر اساس قانون مجرمی: ۱- تجاوز به یک فرد ۶۵ سالگی بالاتر؛ ۲- در صورتی که برقراری رابطه جنسی مقعدی، دهانی یا واژینال بدون اجازه قانونی فرد و تحت یک کی چند مورد از شرایط زیر رخ داده است: زمانی که قربانی با حداکثر توان خود مقابله می‌کند اما با اعمال زور مقاومت وی شکسته می‌شود؛ زمانی که قربانی با تهدیب به آسیب جسمی شدیدی و فوری همراه می‌شود و قدرت متهم نمی‌باشد؛ زمانی که قربانی به دللی تهدیب شدن با یک اسلحه خطرناک امکان مقاومت ندارد؛ ۳- اگر قربانی زیر ۱۳ سال باشد؛ ۴- دو کی چند متهم در تجاوز شرکت داشته باشند؛ ۵- قربانی به دللی ضعف فیزیکی کی ذه‌ری نتواند در مقابل متهم مقاومت کند.

۵- آزار جنسی بر اساس قانون عبارتست از دخول دهانی، مقعدی کی واژینال توسط عضو جنسی یک فرد زیر ۱۲ سال کی دخول دهانی، مقعدی کی واژینال به عضو جنسی یک فرد زیر ۱۲ سال با استفاده از هر وسیله‌ای بجز برای مقاصد پزشکی.

۶- تجاوز زنجیری‌ای بر اساس قانون مجرمی تجاوز توسط متهمی که قبلاً مرتکب تجاوز شده و ح‌ین ارتکاب هر یک از موارد، آسیب جسمی جدی به قربانی وارد کرده است.

- منابع فارسی
- آندره تنگ. (۱۳۶۹). حقوق ایالات متحده آمریکا. ترجمه حسن صفائی. چاپ اول. تهران. دانشگاه تهران.
- الکسی دوتوکویل. (۱۳۷۴). تحلیل دموکراسی در ایران. ترجمه رحمت الله مراغهای. چاپ اول. تهران. زوار.
- جان پرت. (۱۳۹۲). عوام گرایی کیفری و افکار عمومی. ترجمه هانیبه هزبر الساداتی. چاپ اول. تهران. میزان.
- جعفری ندوشن، علی اکبر. (۱۳۸۳). تفکیک قوا در حقوق ایران، آمریکا، فرانسه. چاپ اول. تهران. مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- حمیدیان، حسن. (۱۳۸۹). نظارت بر قانون اساسی ایران و آمریکا. چاپ اول. تهران. دادگستر.
- دادگران، سیدمحمد. (۱۳۸۲). افکار عمومی و شیوه‌های سنجش آن. چاپ اول. تهران. مروارید.
- کارلتون کلایمرودی. (۱۳۵۶). آشنائی با علم سیاست. ج ۱. ترجمه بهرام ملکوتی. چاپ اول. تهران. امیرکبیر.
- مرادی، محسن و [محمودی جانکی](#). فیروز. (۱۳۹۱). «بررسی تأثیر افکار عمومی بر ابقای مجازات اعدام در غرب». پژوهشنامه حقوق کیفری. شماره ۲. گیلان. سال سوم.
- مجیدی، محمود. (۱۳۸۶). حقوق کیفری اختصاصی جرائم علیه امنیت. تهران. میزان.
- منابع انگلیسی
- [Adam Jiptak](#). (JUNE ,29, 2015). Supreme Court Allows Use of Execution Drug.
- Kudluk ,keristopher .(1549).public execation the death penalty and the media . Steven Chermak, Frankie Y. Bailey, and Michelle Brown, editors, section 2 &7
- Michelangelo Delfino and Mary .(2007). death penalty usa 2005-2006 . mubeta publishing.
- Overview of "Capital Punishment Under State and Federal Law" .(July 26, 2017).
- Pierce and Radelet.(2011)." Louisiana Law Review".
- Robert_M_Bohm_ . (2007) . DeathQuest . Anderson publishing, Matthew Bender & Company, Inc. a member of the LexisNexis Group .
- schabas wiliam A. (2004). public opinion and the death penalty . capital punishment , strategies for abolition , forth edition , new York , Cambridge university press .
- Mary E. Williams . (2000). capital punishment . David Bender, Publisher, I by Robert James Bidinotto
- west's encyclopedia of American law .(2005) . 12 vol . 2nd. Edition tomason Gole . vol3 . 2.2005.
- <https://deathpenaltyinfo.org/aggravating-factors-capital-punishment-state>.
- (4.june.2018).
- <https://deathpenaltyinfo.org/death-penalty-offenses-other-murder>. (8.september.2018).
- <https://deathpenaltyinfo.org/documents/FactSheet.pdf>. (2.february.2018).
- <https://deathpenaltyinfo.org/federal-death-row-prisoners>. (october.2018).
- <https://digitalcommons.law.scu.edu/lawreview/vol46/iss1/1/>
- https://Capital_punishment_by_the_United_States_military.html.(2018).
- https://en.wikipedia.org/wiki/Capital_punishment_by_the_United_States_federal_government (10/8/2018).
- <https://law.justia.com/codes/california/2015/code-pen/part-1/title-8/chapter-1/section-190.2/>
- https://leg.colorado.gov/sites/default/files/death_penalty_publication_2202017.pdf.
- <https://statelaws.findlaw.com/texas-law/texas-capital-punishment-laws.html> . (2017).
- https://en.wikipedia.org/wiki/list_of_offenders_executed_in_the_united_states . (2017).
- <https://www.amnesty.org/download/Documents/ACT5057402017PERSIAN.PDF>